

Διαδρομή Ι – Οι κυνηγοί της εποχής των παγετώνων στον Βοϊδομάτη

Κατά την περίοδο της πιο πρόσφατης, σε παγκόσμια κλίμακα, μέγιστης επέκτασης των παγετώνων (περίπου 22.000-18.000 χρόνια πριν), οι κορυφές (> 2.500 μ.) και τα καρστικά υψίπεδα της οροσειράς της Δυτικής Πίνδου καλύπτονταν ολοχρονίς από στρώματα πάγου. Οι συνθήκες αυτές ευνοούσαν τη διάβρωση του υποστρώματος από ασβεστόλιθο και φλύσχη και διοχέτευαν μεγάλες ποσότητες νερού στο υδρολογικό σύστημα του Βίκου-Βοϊδομάτη-Αώου. Οι φυσικοί πόροι ήταν τότε περιορισμένοι, όπως και η ανθρώπινη δραστηριότητα.

Μόνο όταν το κλίμα πήρε τροχιά βελτίωσης (17.500 χρόνια πριν), προκαλώντας την τήξη του πάγου και την εξάπλωση του δάσους και των άγριων ορεσίβιων ζώων, οι παλαιολιθικοί τοξότες επέλεξαν να αξιοποιήσουν συστηματικά το νέο αυτό οικολογικό ενδιαίτημα. Για τις επόμενες επτά χιλιετίες, οικογένειες ή και ομάδες σε ειδική αποστολή, χρησιμοποιούσαν κάθε άνοιξη και καλοκαίρι ως προσωρινά καταλύματα ρηχές εσοχές – καθρέφτες τεκτονικών ρηγμάτων – στα βραχώδη πλευρικά τοιχώματα του φαραγγιού, όπως το Κλειδί, τη Μποΐλα και τον Μεγαλάκκο. Εκεί άναβαν φωτιές για ζεστασιά, μαγείρεμα, συντροφιά και προστασία από σαρκοφάγα, όπως αρκούδες, λύκους, αλεπούδες και λύγκες, ενώ προγραμματίζαν τις εξορμήσεις στις απόκρημνες πλαγιές για το κυνήγι ευκίνητων άγριων αιγάγων. Το αγριόγιδο μάλιστα ήταν ζηλευτό θήραμα ειδικά για το μαλακό δέρμα του.

Ακόμη, ψάρευαν στο ποτάμι και έβαζαν παγίδες σε κάστορες, λαγούς και άλλα μικρά θηλαστικά. Διαθέτοντας υψηλή τεχνολογική εξειδίκευση, οι παλαιολιθικοί τεχνίτες περισυνέλεξαν από την ακροποταμιά κροκάλες ενός σκληρού πετρώματος, του πυριτόλιθου, ή χρησιμοποιούσαν κόκαλα ζώων για να κατασκευάσουν όπλα και εργαλεία, όπως αιχμές για τα βέλη του τόξου, μαχαίρια, ξέστρα,

τρυπάνια, βελόνες.

Ακόμη, με κατεργασμένες χάντρες από κοχύλια του γλυκού νερού και δόντια χορτοφάγων θηλαστικών και με κόκκινη φυσική ώχρα διακοσμούσαν ενδύματα αλλά και το σώμα τους.

Καθώς το δάσος πύκνωνε, καλύπτοντας πριν από 9.000 χρόνια ακόμη και περιοχές σε μεγάλο υψόμετρο, το περιβάλλον του φαραγγιού έγινε λιγότερο ελκυστικό και αποδοτικό. Οι διερχόμενοι κυνηγοί προσπορίζονταν πλέον κρέας, λίπος, μεδούλι, κέρατα και δέρματα ελαφιών, από τα κοπάδια που διέσχιζαν το ποτάμι στην ανοιχτή πεδιάδα της Κόνιτσας, και αναζητούσαν, ακολουθώντας μονοπάτια μέσα σε χαράδρες, νέους κυνηγότοπους πέρα από το βουνό.

Προτείνουμε στους επισκέπτες της περιοχής να ακολουθήσουν την παραποτάμια θεματική διαδρομή στην κοιλάδα του Βοϊδομάτη με σημάνσεις πληροφόρησης για τις παλαιολιθικές κοινωνίες και το πλειστοκαινικό οικολογικό περικείμενο.

